

SZERKESZTŐI IRODA:
Belkőzép-utca 21. szám. (Postaépület) hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

ELLENZÉK.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:
Videkre postán, vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepeket követő napokon.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Az „Ellenzék” perselye.

(1886. április óta.)

Az erdélyi Kulturgyletnek:

A m vásárhelyi kulturbál

jövedelme 1055 frt — kr.

Összeg: 1055 frt — kr.

Ehez adva az eddigi kimu-

tatást 2620. frt 44 kr.

Együtt: 3675. frt 44 kr.

Viharos jelenetek.

Magyarország parlamentjében egy-
mást érik az ugynevezett „vi-
haros jelenetek.”

A legújabb keletű jeleneteket az
antiszemita és Mocsáry Lajos
nemzeti-ségi politikájának újabb jelsza-
vai idézték fel.

Komlóssy a papi talárba bujt an-
tiszemita neki ront Trefortnak, s azt
kiáltja ki Magyarország parlamentjében,
tehát a legtöbb tanácskozó testületben,
hogy Trefort nem tiszta kezű ember,
s a kinevezésekért rekompenzációkat
követel.

Igen természetes, hogy ily nemű
kijelentéseken a ház párt különbség
nélkül megbotránkozik, s Trefort leg-
feljebb védőjére épen a függetlenségi
párt tagjai sorában talál.

Komlóssy kvalifikálhatlan támadá-
sával és gyanúsításával szemben Olay
Lajos, a függetlenségi párt derék tagja
veszi védelmébe a mélyen megbántott
minisztert s a ház egyhangú helyeslés-
sel dokumentálja, hogy Komlóssy a
Trefortot illető gyanújával merőben
egyedül áll.

Hogy mi szükség van Magyaror-
szág legtöbb tanácskozó testületében a
Komlóssy-féle szereplésre — azt való-
ban nem értjük. És hogy egyáltalán
szükség van-e arra, hogy abban a par-
lamentben, a melyben az országnak oly
fontos érdekei felett folytatnak a ta-
nácskozások, — Komlóssy tisztelendő
ur szereplési viselkedésének szabad utnyit-
tassék — azt magyarázzák meg a nem-
zetnek azok, akiknek bízalma Komlóssy
urat mandatummal látta el.

Mi annyit tudunk, hogy a magyar
parlament színvonalának alászállítására
igen hasznos és célszerű tényező a
Komlóssy-féle szereplés és az általa fel-
keltett „viharos jelenet,” de ha egyéb-
okból nem is, pusztán a jó ízlés szem-
pontjából tiltakoznunk kell a szerep-
lési vágy szertelen elfajulása ellen, s
tiltakoznunk kell az ellen, hogy Ma-
gyarország parlamentjének méltóságát
az ily vágygal eltelt hónapok leste-
lyesszék a korcsmaházak színvonalára.

Nem azt akarjuk mi mondani,
hogy a nemzet mandatarusai, kik a
nemzet bízalma által a legtöbb érde-
kek felett való ürködés nemes tisztét-
vel ruháztattak fel, szemet hunyjanak a
hatalom birtokosainak vagy a közkor-
mányzat közegeinek visszaélései, eset-
leg törvénytelen cselekedetei előtt, ha-
nem annyit okunk és jogunk is van
megkövetelni, hogy a nemzet manda-
tarusai ne ragadtassák magukat köny-
nyelmű szereplésekre, olcsó dicsőség
utáni esengésre, s ne provokáljanak
oly jeleneteket, a melyek a mily ki-
nos benyomást gyakorolnak a nem-
zetre, ép oly mértékben alacsonyítják
le a magyar parlament tekintélyét a
külföld előtt.

Alig hisszük, hogy akadna magyar
hazafi, a ki elhitheti tudná magával és
a világgal hogy a Komlóssy féle szerep-
lés bár a legcsekélyebb értékű érvek
súlyát is kipótolni lenne alkalmas.

Nem szeretjük leplezni a hatalom
tulkapásait. Nem tűrjük el, hogy a
nemzet bízalmának letéteményesei vis-
száélljenek a hatalommal, mely t
— joggal vagy anélkül — magukhoz
ragadják, de másfelől azt sem tartjuk
szerecsés kezdeményezésnek, ha a ha-
talam birtokosai olyan visszaélésekkel
gyanúsítanak, a melyeknek tényleges
alapjai nem mutathatók ki.

A közhatalom szervezetében
lehetnek szervi bajok, — a minthogy

vannak is; lehetnek a működő köze-
gek között tág lelkiismeretű emberek;
lehetnek oly cselekedetek, melyek arra
vallanak, hogy nem tisztakező embe-
rek hajtották végre, de ezzel szemben
az orvos-szer nem az, hogy pusztá fel-
tevéssé nyomán pellengérezze az egyéni
becsületet mielőtt bizonyítékkal
támogathatók a becsutelséget, hanem
az, hogy ha dokumentálni vagyunk ké-
pesek a visszaélést, hát akkor álljunk
elő a dokumentumokkal; de ne gyanu-
sítsunk, ne pellengérezzünk és ne ront-
suk meg a parlament tekintélyét pusztán
szereplési viselkedésük öli, s holmi „vi-
haros jelenetek” kedvéért.

Alkotmányunk visszacszerzése és ön-
rendelkezési jogunk visszahódítása óta
az a törekvés irányzat vált uralkodó-
vá, hogy a magyar parlament méltósá-
ga megóvassék minden lealacsonyítás
ellen. Legyen az a testület mely az or-
szág legtöbb érdekei felett való komoly
és higgadt tanácskozással alakult meg,
minden körülmények között tiszteletet
parancsoló és hódolatra készítő. Azok a
férfiak, a kiket a nemzet fiainak bizal-
ma ültetett a honatjai székekre, magyon
rosszul teljesítik kötelességüket, mikor
azzal vélnék szolgálatot tenni a közér-
deknek, ha saját becsvágyukat tolva
előtérbe, veszélyes sebet ütnek a parla-
ment méltóságán, s korcsmai veszeke-
dést provokálnak ott, a hol a komoly
és higgadt érvek nemes harcának kel-
lene lefolynia.

Hiszen amugy is oly kedvezőtlen
a külföld véleménye a magyar parla-
mentarizmus életképessége felől, hogy
ha most mi magunk rontunk neki a
parlamenti illem és tisztességre, hát
igen könnyen megeshetik, hogy a köz-
véleményben meg mindig meglévő fo-
galmak a magyar nemzet kiskorúságá-
ról — csak új tápot fognak nyerni és
ez ép oly ártalmas reánk nézve, mint
a mily kevés hasznát látják a gyere-
kes szereplések azok, a kik elég kö-
nyelműek arra válnakozni.

Mert ha csak a konkrét eset mel-
lett megmaradunk is, ugyan mondja
meg Komlóssy tisztelendő, mennyire vi-
szi előbbre közoktatásügyünk nagy ér-
dekeit az, ha azt a minisztert, a kinek
— valljuk meg — elvitázhatlan érdemei
vannak kulturális fejlődésünk körül —
oda állítjuk a tisztátalan kezű emberek
sorába, s bizonyítékok nélkül, pellengé-
rezzük a becsületét és eljárásának
tisztességét?

Segítünk-e az által közoktatásügyünk
állapotán, ha gyanúsításokkal illetjük
azt, a ki ez érdekekben kezdeményezésre
és a mint az eredmény mutatja, szeren-
csés kezdeményezésre van hivatva?

Mondja meg csak Komlóssy tiszte-
lendő ur: hasznos szolgálatot teszünk e
parlamentarizmusunk nagy és féltett ér-
dekeinek, ha utcai veszekedést provo-
kálunk Magyarország legtöbb tanács-
kozó termében? Használ-e az ily sze-
replés annyit Komlóssy ur becsvágyá-
nak, mint a mennyit árt a magyar köz-
élet tisztességének és ha esetleg ő hasz-
not lát az ilyenmű vállalkozásokból,
nem érdemes-e arra is gondolni, hogy
ez a házban kiegyenlíti-e a parlament
tisztességére oly érzékenyen ható káro-
sodást?

A mennyire megbotránkoztunk a
Komlóssy ur könnyelmű fellépésén épp
annyira vigasztal az a körülmény, hogy
Magyarország parlamentjében a Kom-
lóssy féle szereplés egyhangú elítélés-
sel találkozott, s hogy nem akadt rajta
kívül senki, a ki solidaritást vállalt
volna magára azzal a legújabb irány-
zattal, melynek ha nem is nyíltan be-
vallott, de sajátképi célja csak az le-
het, hogy a magyar parlamentarizmus
életképességébe és komolyságába vetett
hitet megingassa és a parlament te-
kintélyét jelentékenyen alászállítsa.

A magyar parlamentarizmus egész-
sége fejlődése, a magán- és a közéleti
tisztesség nevében tiltakozunk ismét-
telten ama legújabb irányzat ellen, mely
végeredményében semminek sem hasz-

nál, de elsőrendű érdeket annál többet
kockáztat.

— n.

Politikai hírek.

A király és fia a háborúról. A „Times”
bócsi jelentése szerint Ferencz József király
a szombati udvari ebédén azt mondta, hogy
az európai helyzetben mi sem változott meg,
s mi sem igazolhatja a háborús aggodal-
makat. A trónörökös állítólag így nyilat-
kozott: „Rémülök, hogy a válság háboru
nélkül nyer megoldást, ha nem, megteszük
kötelességünket.”

A monarchia hitelműveit, melyeket
legközelebb realizálnia kell, kerek számban
139 millió frtra teszik. Ebből 68-8 millió
Ausztriára, 61 millió Magyarországra esik.
A magyar deficit 22, a kiállítási póthitel
1-1, a honvédségre és népfőlkészésre 7-46
millió s a delegációktól 40 millió kérétek
a magyar rész 12-56 millió lesz. Ehhez jár-
ulna még a 18 millió pénztári készlet be-
szerzése; csak hogy kérdés még, vajjon nem
halasztatik-e el ezen szükséglet beszerzése,
ha nehéz lesz az illető értékpapirokat el-
helyezni. Arról, hogy miképen lesz minde-
mekelőtt a katonai rendkívüli szükséglet fe-
dezendő, sokféls kombinációt lehet hallani.
Ausztriában közös kölcsönt is pengetnek;
de ettől, azt hisszük, mindkét fél idegenke-
dik. Magyarország azért, mert nem akar új
pénzügyi költségeket; Ausztriában pedig
azért ellenzik, mert azt képzeli, a mi
pedig nagyon téves, hogy Magyarországgal
együtt drágábbban értékesíthető a kölcsön,
mintha Ausztria a maga részét egyedül re-
alizálja. A rendkívüli hadi szükséglet egy
része, tudjuk, ideiglenesen már fedezve van
és pedig a közös aktívák zálogba vetése
újra és ez talán folytattna is fog. A többi
része pedig, valamint a deficit, de való-
színűleg a pénztári készletek beszerzésének
elhalasztásával, bizonyára papírraárak ki-
bocsátása által fog fedeztetni. Csak hogy a
járadék nem fog mostanában eladatni, ha-
nem valószínűleg elalósítottatni, minthogy
fölöttén alacsonyban áll. De hogy mi törté-
nik, ha majd még nagyobb katonai szükség-
let fedezésére kerül a sor, arról Tisza pénzü-
gyi miniszternek alig van mai nap még
sejtelme.

Mocsáry Lajos orsz. képviselő a füg-
getlenségi és 48-as pártok kedden hozott
határozata következtében levelet intézett
Irányi Dániel pártelnökhez, értesítve őt
amaz elhatározásáról, hogy lemond a párt
végrehajtó bizottságában való tagságról, és
kilép a pártkörből. Irányi e levelet a teg-
nap pártértekezleten mutatta be.

A képviselőházból.

Budapest, febr. 17.

A ház mai ülésén folytatott a köz-
oktatási tárcza költségvetésének részletes
tárgyalása.

Első helyen a budapesti egyetem ügye
került szóba. E tételről Hermann Ottó erős
kritika alá vette a tanárok működését, ki-
ket „kulturális gesztifikáció”-nek nevezett s
végül a 3-ik egyetem szükségéről szólt és
azt az Alföldre kívánta helyezni.

Ebből Herman és Szilágyi Dezső között
többesbörös és éles szóváltások keletkeztek.
Trefort miniszter retificációján után
Szemecsek beszélt az egyetem katolikus jel-
lege mellett és fakadt ki a szabaddóműves-
ség ellen.

Utána Thaly Kálmán tartott hosszabb
beszédet, aztán Helfy a 3-ik egyetemről
szólt, Hoitsy pedig csillagászati tanszék be-
töltése és a csillagvizsgáló intézet felállí-
tása iránt adott be határozati javaslatot, me-
lyet azonban Trefort nyilatkozata után,
hogy e tárggyal foglalkozni fog, visszavon-
t. Végül Berzevics államtitkár refle-
ktált Herman és Helfy beszédeire.

A műegyetemről Dobránszky kritizálta
tízeten az intézeti gazdálkodást és an-
nak szervezetét. Vádjaira, kifogásaira Tre-
fort és Berzevics felelt.

Végül Rakovszky István kért szót sze-
mélyes kérdésben és Szemecsek támadását
talpraesetten, a ház zajos helyisése között
torolta vissza; nem tagadva, hogy szóló
szabaddóműves ugyan, de hivatkozva e mel-
lett jó katolikus voltára is.

Román ügyek.

— Kün és benn —

Egy mártyróról beszél a Gazeta. Ez
nem más, mint Vlasza Péter, indali görög
kath. esperes, kit most a királyi tábla négy
hónapi fogságra ítélit igazgatért.

Tudvalevőleg Vlasza Péter ur a Hora
ünnepeleket alkalmából, misézett és prédí-
kált a nép előtt. Ezért vád alá helyezték,
a tordai törvényszék egy hónapi fogságra
ítélte, de Vlasza sokalta a büntetést, ügyét
felvitte a táblához, itt azonban négy hóna-
pot kapott. „Ha a sovínizmus crescendo
monne — írja a G. — várható, hogy a
pestiek épen négy esztendőre emeljék a
fogságot. Reméljük azonban, hogy a kuriá-
nál lesznek még emberek, a kik pártatlanul
fogják majd fel a dolgot s az egész ügyet
megsimisítik, melynek semmi értelme nincs
azt kivéve, hogy az egész a román nép ter-
rorizálására van szánva, a mi szintén semmi
tekintélyt nem szerez a magyar államnak.”

Mi ellenkező nézetben vagyunk. A ki
affile dolgokban elegyedik, ám birjon erő-
vel kiállani minden következményt.

Ha valaki arról prédikál, hogy ime
100 év előtt élt egy román férfi, a ki ölt,
gyilkolt, s mi annak ünnepelesére ma össze-
gyűlünk — az a valaki tudhatja, hogy
rosszat cselekszik, mert büntényeket ma-
gasztalni nem lehet.

Legjobb lesz bosszút állani a magya-
rokon ugy, hogy az illetők efféle magasz-
talásokba ne bocsátkozzanak, akkor alka-
lom nincs a terrorizmusra sem.

Vajjon a románok bele mennek most
a képviselő választásokba — avagy nem?
Oly kérdés, mely minden képviselő válas-
tások előtt felmerül.
Nem fognak a választásokba befolyjni.
Miután most öt évre fognak választani, any-
nyit meg fognak cselekedni, hogy többet össze
fognak jönni ismét N-Szebenben, a román
tulzó eszmék ez időszertit metropolisába
és ismét elhatározzák, hogy a románok nem
választanak. A memorandumot kiadják, —
három vagy négy nyelven s aztán öt eszt-
endőig megpihennek babéraikon.

A passivitás a lehető legkényelmesebb
állapot. A választások a román uraknak
pénzükhöz kerülne, tehát azt elvetik; elfo-
gadják a passivitást, mert az pénz hoz.

Pénzüketeket s más egyesületeket
alapítanak, a román vagyont az illető eszes
emberek oda gyűjtik, állásokat rendszerez-
tenek s ugy inkább boldogulnak, mintha a
választások esélyeit pénzzel még bizonyta-
lanabbá teszik.

Hanem azért a román nép mégis vá-
lasztani fog.

Romániában Kogalnicean pártvezér
fellépése a kamarában az ellenzéket erősen
meglepte és kétségbeesett állapotba helyezte.
Kogalnicean kijelentette, hogy a jelen-
legi kritikus állapotok között, Bratiant meg-
buktatni nem akarja. Ez azt jelenti, hogy
a kormány ellen ez idő szerint nem kell
ágitálni, majd ha tisztul a láthatár.

Hanem hát ez a bonjoristákat csak
perczre lepte meg. A másik perczben már
folytaták ott, a hol elhagyták. Nekik épen
a jelen állapotokra van szükségük, a musz-
ka befolyás teremtetnie meg a jelen állapo-
tokat és épen arra van szükség, hogy Ro-
mánia hazafias kormánya ellessék, hogy a
helyébe lépjen a muszka párt, aztán egy
háboru esetén épen helyes dolgokat művel-
hetnének a román alkotmány teljes meg-
semmisítésével. A mi e pártnak ellenére
van épen az alkotmány. Kogalnicean ezt
nem tudná feloldozni; de a párt, melyre e
férfi támaszkodott, épen azt tudná feladni,
hogy aztán vissza állítsák a vajdaságot.

(-)

Népfelkelés.

A népfelkelők családjai.

A magyar népfelkelési utasítás a nép-
felkelők gyamol nélküli családjainak, a moz-
gósítás esetében való segélyezéséről, sem-
miféle intézkedést nem tartalmaz. Mint a Bud.
Corr. értesül, az erre vonatkozó rendelkez-
és azért maradt el, mert a kormány az
1882 XI. t. cz.: „A mozgósítás esetében
behívottak gyamol nélküli családjainak
nyújtandó segélyezés módzatáról” szóló
törvénynek határozatait, a népfelkelők csa-
ládjaira nézve is érvényesnek tekinti. E
törvény értelmében tehát a behívott nép-

KIADÓ - HIVATAL:

Kolozsvárt, Belkőzép-utca 83. szám.

HIRDETESI DIJAK

Egy cztimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok
árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri czikkek

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

főlköl törvényes neje, gyermekei és unokái,
továbbá apja, anyja, nagypapja, nagynyja,
apósa, anyósa, és testvérei — a mennyiben
ellátásuk egészben vagy részben a behívott
keresményéből, vagy szolgálati béréből fe-
deztetett — az állam által segélyeztetik. —
A segély az erre jogosított minden egyes
családtag részére fejenként jár s pedig min-
den fő után és naponként azon katonai át-
vonulási élelmezési illeték összegével számí-
tandó, mely a bevonultnak állandó lakhe-
lyére nézve meg van állapítva. Nyoloz
évesnél fiatalabb családtag részére a sze-
mélyenkint meghatározott segélyezés fele
számítandó. A család segélyezése azon nap-
tól kezdődik, a mely napon a behívott tar-
tozkodási helyéről csapatjához elindult és
akkor végződik, midőn hazatért. Azon be-
hívottak családtagjai, a kik elesnek, a be-
hívottak elhalálása napjától számítva még
6 hónapon át részesíttetnek az általuk ad-
dig élvezett segélyben.

A népfelkelők kiképzése.

A kormány hivatalos lapja írja:

A népfelkelés ki nem képzett elemei-
nek alkalmazására, különösen pedig a kije-
lölendő népfelkelési tisztek katonai előké-
szítésére vonatkozólag utóbbi napokban a
napi sajtó részéről oly részletek töttek
közé, melyek örvendetes tanúságot tesznek
ugyan az érdeklődők hazafias jóakaratról
de mégis csak egyéni érzések és hozzáveté-
sek lévén, könnyen azt eredményezhetnék,
hogy a közönségben e kérdésekre nézve téves
felfogásokra nyílnék alkalom.

A népfelkelésnél alkalmazandó tisztek
előkészítő tanfolyamára vonatkozó részletes
adatok, a melyeknek a tanfolyamok helye,
kezdeté, tartama, a tanerők kijelölése stb., a
honv. ministerium által eddigelő máz azon ok-
ból sem voltak megállapíthatók és közöltehe-
tők, mert a tisztekül jelentkezők száma
minősítéské, előképzéské stb. ismerete-
nek. Ezen adatok nélkül pedig a részletek-
re nézve végleges intézkedést tenni nem
lehetett. Az összeírások jelenleg vannak
folyamatban, és mihelyt ezek és ezekkel
együtt az előbb említett adatok a minisz-
teriumhoz beérkeznek, a mi már a legkö-
zelebbi napokban várható: a ministerium
azonnal intézkedni fog, hogy minden szük-
séges felvilágosítás, mely a közönséget tel-
jesen tájékoztathatja, közölteiessék. Gon-
doskodni fog a ministerium arról is, hogy
egy oly kézikönyv szerkesztessék, mely a
népfelkelő tisztek számára szükséges tud-
nivalókat magában foglalja. E kézikönyv
lehető rövid idő alatt a közönség elé bo-
sáttatik.

Kovács Albert beszéde.

— A képviselőház febr. 15-iki ülésében. —
(Vége.)

Néhány nap előtt olvastam egy napi
lapban, hogy a miniszter ur az országos
közoktatási tanács elé terjesztette a föld-
rajz oktatás kérdését, és ez, bár a kötele-
s hivatalos kimélettel és a fokozatos átmenet
gyakori emlegetésével: azt a tanácsot ad-
ta a miniszter urnak, hogy a földrajz neve
alatt mégis csak földrajzot kell tanítani,
nem egyebet.

Trefort Ágost vallás- és közoktatás-
ügyi miniszter: Azt én mondtam.

Kovács Albert: Ha a miniszter ur ma-
ga mondta, akkor remélni lehet, hogy azt a
tanácsot követni fogja és pedig talán foko-
zatos átmenet nélkül fogja követni, mert
méltóztassék elhinni, azt a szót azoknak a
tisztelteméltó tudósoknak a szájába nem
a komoly szakismeret adta, hanem csak a
hivatalos kimélet, és ha a miniszter ur ha-
jól erre a tanácsra, akkor azt az erényt
fogja gyakorolni, mint a mikor az ember
a saját hibáját megjavítja. (Tetszés balföl.)

A miniszter ur különös előszeretete az
ilyen kitérő és sajátásgos oktatási rendszer
iránt tetteiben is látszik. Nem szeret sem-
mit bevégezni, hanem mindent félbe hagy;
megkezd, egy darabig viszi, egy pontnál
elhagyja.

Van Budán a Krisztina városban egy
állami preparandia, mely mellett alkalmazva
van 49 hivatalnok, köztük 40 tanár. Ennek
a kis universitásnak nincsen a világon sem-
mi jogi alapja. (Halljuk!) Elzöött néhány
évvél a miniszter ur egy közönséges elemi
preparandiát elkezdett lassanként kiszélesí-
teni, összekapcsolt vele tornát, zenét, raj-
zot, butorasztalosságot, elemi, polgári, kö-
zépiszkolai tanerők, asztalos-legények, gipsz-
öntők képzését; (Derűtlenség a bal- és szélső
baloldal.) és valóban nem is tudnám pon-
tosan előszámlálni, hogy mi mindent vont
össze ott egy fedél alá, hogy az ő földrajz-
oktatási terve ne álljon magában és terem-
tet ott 49 olyan existenciát, a kinek nem-
csak a személyét, de még az intézetének
létezését se védi semmiféle törvény. A fi-
zetésüket pedig összeállította épen ugy, mint
az intézetet: először egy népiszkolai praepa-
randiai tanár fizetéséből, aztán egy helyi
pótlékból, néhányra nézve személyi pótlé-
kból és ruhapótlékból (Derűtlenség a bal-
és szélsőbaloldal.) szóval mint oly elemek-
ből, melyeknek szaporítása vagy elvonása

egyedül a miniszter ur hangulatától függ, pedig a miniszter ur a hangulatoknak meg lehetősége alá van vetve.

Hát miért nem rendezzi végre a miniszter ur ezen intézetnek az ügyét is törvényesen? Hiszen én nem hiszem, hogy legyen oly képviselő ebben a házban, a ki azon intézet szükségét kétségbe vonná és a törvényes rendezéshez hozzájárulását megtagadná. Tényleg úgy is fizeti az állam annak szükségleteit ebben a confusio formában is; miért nem önti a dolgot törvényes formába?

De a miniszter ur jobban szereti az ilyen rendezetlen állapotokat, a melyeket esetleg öletszerűleg meg lehet szüntetni. Ugy látszik, csak az ötlek mélységével bírt az a gondolat is, hogy az összes középiskolai tanárok számára valamely formában állami nyugdíjintézetet fog létesíteni. Egyrészt megígérte aztán egy körlevél által az illetőnek vágyait felfofozta, aztán abbahagyta. Pedig ki volt itt fajtva s másutt is; és a miniszter ur is elismerte, hogy az államnak hasonló kövcs megterhelhetőségeivel a középiskolai oktatásnak nagyobb szolgálatot semmiféle más intézkedéssel nem lehetett tenni, mint ezzel.

Általában bizonytalanság és kapkodás özelszerűtlen experimentálók és be nem váltott ígéretek alkotják a miniszter urnak közoktatásügyi politikáját. (Helyeslés a baloldalon.)

Ha most visszatekint szokatlan hosszú pályáján, látni fogja talán azon egynehány fényes épületet, a melyeknek utódjai talán jobb hasznát veszik, — kétségek nélkül látni fogja egynehány elköltött milliónak üresen maradt helyét, de azon a helyen, a melyen a kultuszminiszternek kell állani, nyugodt méltósággal az arcon, s kezében egy országot bevilágító szövevényekkel, azon a helyen nem fog mást látni, mint egy nyughatatlan temperaturot, a ki kezében azéjjall és kovával rettenetesen csúfol, de nem világít. (Derűltség balfelől.)

Áttérek márt t. ház a költségvetésnek tisztán pénzügyi oldalára.

A miniszter ur költségvetései eddig arról voltak híresek, hogy összes társai között legkevésbé voltak realisak. Késő tapasztalatokon kellett átmenni a miniszter urnak, főként a múlt évben, míg oda jutott, hogy költségvetése — bár azon tulajdonsága most is megmaradt, hogy körülbelül legkevésbé realis valamennyi között — de mégis közelebb jutott az igazsághoz, mint a korábbiak valának. Mert hogy pl. a népnevelési szükségletet vegyem fel, a tavasszal a zárszámadásnál vitakalkulációval a részletes adatok elég nagy számával ki volt itt mutatva, hogy a miniszter urnak ezen czimén a szükséglete, a népiszkoláknak azon statisztikája szerint, mely a múlt iskolai év végén fennállott körülbelül 1.700.000 forint. Azóta még néhány új iskolát állított, lehet, hogy az év végéig még állit, legalább állit-hat, mindazonáltal ezen czimén most is csak 555.000 forint kér. A pénzügyi bizottság jelentése 8 ik lapján azt mondja erre, hogy a miniszter ur azon határozott kijelentést tette, hogy ezen kereten belül a szükséges intézkedéseket megteheti. Már én nem tudom t. ház, hogy a pénzügyi bizottság a miniszter urnak ott tett nyilatkozata miként tekinthette határozott kijelentésnek? M-rt hiszen én is jelen voltam ott akkor, a mikor a miniszter ur e tárgyban nyilatkozott s mondhatom, hogy én ott semmi határozott kijelentést nem hallottam; hanem a miniszter ur az egyik szavával azt mondta, hogy talán elég lesz, a másikkal azt, hogy nem sok fog kellenni hozzá, a harmadikkal pedig azt, hogy tessék csak megszavazni. (Derűltség balfelől) ami azonnal meg is történt. E három szónál többet nem szólott, ezt is gyorsan egymásután. Már hogy ezt miként lehet határozottan kijelenteni, azt én felfogni képs nem vagyok.

De meglehet t. ház, hogy az én emlékezetem téved. A miniszter ur azonnal eldöntheti a kérdést: tegye meg a miniszter ur itt azt a határozott kijelentést!

Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszter: Tessék a kérdést föltenni. Kovács Albert: A kérdés az: igaz-e az, hogy az 1.555.000 frt kereten belül e folyó évben a népiszkolák terén szükséges intézkedéseket meg lehet tenni? Ezekkel a szavakkal fejezi ki magát a pénzügyi bizottság. Én azt állítom, hogy nem lehet. Ha a miniszter ur megteszi itt azt a határozott nyilatkozatot, de határozottan ám, nem úgy, mint a pénzügyi bizottságban, akkor a t. háznak igenis lesz egy határozott nyilatkozata. De én nem hiszem, hogy megtegye a miniszter ur, mert senki a világban jobban nem tudja mint ő, hogy ez a pénz erre a célra nem lesz elég. (Igaz! balfelől.) És ha mégis megtenné, én nem hiszem, hogy meg fogja tartani; mert azt csak úgy tarthatná meg, ha azonnal pusz-tulásnak engedné, annyi tényleg fennálló népiszkolát, a mennyi 200.000 frtból tudna megélni. Ezt pedig a miniszter ur nem fogja megtenni s következőleg a 200.000 forinttal mához két évre találkozni fogunk a zárszámadásban, mint tulkiadással. (Ugy van! balfelől.) A miniszter ur a f. l. több leányiskolák dotációját felemelte közel 28.000 frttal. Most a midőn az egész költségvetés egy bizonyos üdvös megdöbbenés észlelhető, az egészben, úgy tetszik nekem, hogy ez a tétel van aránylag a legnagyobb százzalékkal felemelve. Mintha ez idő szerint Magyarországának semmire se volna nagyobb szüksége, mint a „Blaustrümpferei” terjesztésére. Epen ez a kedvező látszik a női praeparandiák iránt is, tanterekben és köztartásokban egyaránt. Egy női praeparandia aránytalanul sokkal többbe kerül, mint egy férfi-paeparandia. És a míg a budai állami praeparandiánál egy professornak legalább 18 órája van hetenként, addig a női praeparandiánál csak 10—12. Már hogy ennek valami ratióabilis indoka lehessen, azt egyelőre legalább nem hiszem. Pedig alig kerülhetne el a miniszter ur figyelmét, hogy a nőtanítók az újabb időben nem oly kapósak többé, mint korábban valának; számosan kénytelenek közülük más életpályára lépni és egyáltalán nem forog fenn az a szükség, hogy számukat mesterségesen is szaporítani kellene. (Ugy van! balfelől.)

Ezeknél szükségesebb költség a miniszter ur költségvetésében csak egy van (Halljuk!) és ez az iparos iskolák miniszteri biztosságának a fizetése. Most a miniszter ur ennek a dotációját még felakarta 1800 frttal emelni, de ebben a pénzügyi bizottság öt szerencsésen megakadályozta. Igen nagy kárára a kisvárosi banketteknek. (Derűltség balfelől) mert semmi más érdek nem valja kárát, sőt az egész bizottság eltörlésének sem vallaná, az itt nyerhető meg takarítások pedig özelszerűen fedezhetnek a népiszkolai szükségletnek kétségkívül fennálló hiányát.

De hogy tulajdosan igénybe ne vegyem a t. ház becses figyelmét. (Halljuk!) sietek beszédem végéhez. Végeztül azonban, még egyet, a mely — úgy hiszem — a pénzügyi bizottság ezeltől érdekes jeleneteinek egyik legérdekesebb koronája. A miniszter ur a dévai állami reáliskolánál 33.000 frttal egy internatusakat építeni s arra évenként 2000 frt dotációt kér. A pénzügyi bizottság pedig azt mondja erre (olvassa): „A bizottság ez alkalommal egyáltalán nem kíván azon elviki kérdés vitatása és eldöntésére boosátkozni, valjón a középiskolákban internatusok életbeléptetése vagy fenntartása helyes és kívánatos-e vagy sem, a kívánt összeget azonban megszavazza.” Hogyan lehet az t. előadó ur? A pénzügyi bizottság nem vizsgál semmit, csak szavaz? (Halljuk! Halljuk!) Hiszen egy egészen új czél megal-

pitásánál az első és mindenekelőtt eldöntendő kérdés az, hogy valjón jó-e az a czél, vagy épen rossz? Mert olyan nézet is van a világban, hogy az internatus rossz, s a hol van is, be kellene sárni? És miután ezen alapkérdés igenlőleg van eldöntve, még mindig marad néhány közbeeső kérdés, a megszavazásig; pl. hogy az a jó czél megéri-e azt, a mibe kerül? Mert sok jó dolog van a világban, a mi megér egy forintot, de nem ér meg százat. Mikor ez is igenlőleg van eldöntve, akkor még az a kérdés, hogy van-e arra most elég pénzünk? S csak mikor ez a kérdés is el van döntve, akkor következni a megszavazás? A pénzügyi bizottság, azonban nemhogy ezen közbeeső kérdésekkel törődne, de még a főkérdést se vizsgálja meg, csak megszavazza a pénzt.

Én pedig itt bátor vagyok magának a czélnak helyességét kétségbe vonni. A miniszter urtól sokszor hallottam azt a kifejezést, hogy az iskolának az élet számára kell nevelni. Már pedig ha valakit egyoldalúvá és félszeggő akarunk nevelni, s általában olyanná, hogy az életben sehol megállni ne tudjon; ha olyan embert akarunk belőle faragni, a ki az asztalnál a poharat feldönti, a társaságban mindenkivel összeütödi s minden szava esetén: arra a legalkalmasabb eszközök, hogy neveljük internatusban. Az itt növekedett legteljesebbé ifjak is, kedvező körülmények között, évek során át is csak ritkán tudják levetközni az innen hozott félszegségeket, a miért ritkán tudnak tanultságuknak megfelelő állást kivívni, s azért rendszeren elégedetlenek, megörvák és életuntak.

Ez az oka annak, hogy az utóbbi évtizedekben Nyugat-Európában csaknem mindenütt bezártak az internatusokat és Magyarországban is bár 1884 előtt majdnem minden protestáns iskolánál volt internatus, tudtom szerint a Királyhágnál innen már csak egy van, a többi megszüntették. A miniszter ur pedig így tényekkel szemben most akar egy darab 16. századi életbe léptetni; és a pénzügyi bizottság a nélkül, hogy a czél helyességét vizsgálja, megszavazza neki a pénzt még erre az ötleterre is.

Van a székelynek egy jó példabeszéde, (Halljuk) a mely itt eszembe jutt: „Nem az a hibás, a ki megesszik egy kemencze kenyert, hanem az, a ki adja neki. Ily pénzügyi bizottság mellett nem csoda, ha az ország a bankrott szélére jut, (Ugy van balfelől) és nem csoda, ha 15 éven át fenn tudja magát tartani egy oly miniszter, ki minden ötleterét kétszer fizeteti meg az állammal: először akkor, mikor életbe lépteti, másodszor pedig akkor, mikor két év múlva az életből kilépteti. (Derűltség balfelől) A pénzügyi bizottság pedig nem vizsgálja sem az életbeléptetés sem az eltörlés helyességét, hanem csak megadja neki a pénzt mind az életbeléptetésre, mind az eltörlésre. És még azt teszi hozzá a t. bizottság jelenlétében folytatódva, hogy enélkül aztán ne vonjon senki semmi következtetést! (Nagy derűltség balfelől.) A mit valóban nagyon nehéz volna megállani.

Ezen internatusra szándékozom visszatérni a részletes vita alkalmával. Általában pedig a miniszter ur kezében nem szavazom meg a költségvetést. (Élénk helyeslés balfelől.)

Kolozsi muszkakém Kolozsvárt.

Hogy illik ez össze? ... Mindenesetre csak úgy, ha e megfektethetetlen látszó rebushoz az alábbiakat olvasható 4 napos historiai mult megadja a magyarázatot!

E f. évi febr. 12-én esett meg az eset, mely szerint Kolozs város érdemes adószedője, adóügyben, a kolozsvári adófelügyelő-séghez lett beküldve.

Hogy mit végzett ott, az csak annyiban tartozik a dolgra, mennyiben feltehető, hogy sok lehetett a „bátrálék,” mert emberünk a hivatalos dolgok miatt annyira megésszt, hogy a kalap-intégetésre nem hajtó vaspárpához más módon el nem érkezhett, mint, ha fiakkerbe ül s úgy fog ki az idő perczein.

Adószedő tehát egy szundikáló fiakkereshez: „az állomászoi!”

Itt le kell festnem, hogy utasunkon a kamassli helyett hosszú száru csizma, a farkasbőr bunda helyett, egy terjedelmes, csuklás, szürke posztó kabát, a német szipka helyett fején báránybőr kucma vala; szárában pedig a „cuba” — hosszú száru, áromás selmezo pipának adott helyet.

De hát mind ez még nem lett volna baj, ha ezeket épségben hozhatá vala haza; hiaz úgy sem vitt ő ezeknél különbet magával, aztán megvanunk hozzá itthon azok a széles száru ökrök, a melyekből egy meg legalább is 50 fiakkeres lovat! de... de... nunc venio ad fortissimum virum! t. i. egy Mihásza András (vulgo: Deák Pál jelölt!) utasunknak épen akkor tit a vállára (bizonyára a Komjáthi esetéről már hallott valamit!) midőn az a kocsiha akart szállani s így szól: „A törvény nevében, kövessen!”

„Hova?” kérdé, elképzelhető megütözéssel a mi ártatlan emberünk.

„A kapitánysághoz!” lön a még retentőbb válasz.

„Miért?”

„Mert gyanu!” s ezzel a dialog folytatódott továbbazon rövid úton, mely a városház előtti fiakker sek álló helyétől a kapitányság helyiségéig vezet.

Utasunk ugyanis gondolta, hogy majd a hivatalban okosabb emberre akad, nem szaporította hát a szót, hanem uti pak-kocskáját nyugodtan magához vére, követte Andrást.

S nem tud ugyan határozott felvilágosítást adni arról, hogy a kit a hivatalban talált, az épen maga a főkaptány ur volt-e, vagy más; de azt állítja, hogy feltevéseben csalódott s ezt a következő párbeszéddel igazolja:

R. Hova utazik?

U. Haza.

R. Hova való?

U. Kolozsi.

R. Miért jött Kolozsvárra?

U. Mert dolgom volt.

R. Mitéle pakk az a hóna alatt?

U. Holmi apróságokat vásároltam.

R. Adja ide! — Megvizsgálja a csomagot, melyben a többek között egy pakk britannica szivar is volt s így szól: „Áha! ilyen ember nem szokott britannicát szívni s a ki britannicát szí, az nem jár ilyen öltözetben!” Andrást ezt a madarat vigye a 24-esbe s erős idezet alatt kell tartani!

E perczben belép egy másik tisztviselő ki a k-pott felvilágosítások után jónak látta utasunkhoz a szivarok felől még egy kérdést intézni.

R. A maga számára vette ezen szivarokat?

Utasunk — látva, hogy a 24-es több a kettőnél — ijedten előadja, hogy biz ő nem a maga számára vette, de nem is lopott jószág, hanem a polgármester ur számára viszi, ki — tudva, hogy ő Kolozsvárra jó — megkérte, hogy vegyen.

R. Mitéle foglalkozása van Kolozson?

U. Adószedő vagyok.

R. Mivel igazolhatja ezt?

U. Itt egyébbel nem, mint, hogy az adóhivatalhoz elzárás végett behozott az adóknyvet, melyet N. N. kereskedésében

hagytam, hogy mikor az állomáshoz megyek, kiviegem.

A. András! Ezen embert elkíséri N. kereskedőhöz, hogy az adóknyvet hozza.

András — utasunkkal visszaérkezve „jelentem alásam, a könyvet elhoztuk!”

R. A könyv címét olvassa: „Kolozs város adóknyve.” Adószedő: „Nemes Sándor,” stb. stb. végül az utashoz: „elmehe!”

U. De kérem...

R. Közbe vág, semmi de! Múskor, fiakkeren akar utazni: öltözzék másképp! Mehet!

Utasunk néhányszor megfordítá a nyakosigolyán, a csudálatosképpen pus delicti!-nek meg nem tartott szivarok magához vette s a 24-es felé mellantásokat vetve, ott hagyta a rőnd öltönyt.

Ott nem mert, itthon azonban ékesen fenyegetőzik a kolozsvári éber Adások ellen.

Nem kevesebbet ígér, mint azt, hogy ha valaha azok közül bármelyik hozzáértődik: elfogatja (N. B. az alkaptány jó van!) s ámbár a mi hűbőseink csak 1: mégis megmutatja, hogy ebből kitelik a 24-es, midőn néhány 24 óráig mélkedeti benne a muszkakémek felismének helyesebb módjáról!...

S mi, a kiknek ezen „egygyűlés” neveltséges „muszkakém-fogás” egy pár délies perczet szerez, csupán arra kért teletet a szerkesztő urtól, hogy:

1. Milyen costume kívántatik ah, hogy valaki Kolozsvárt a fiakkal együtt kocskázást személyes szabadságának kázkázata nélkül megkísérthesse?

2. A kolozsi polgármester ur mikor és módú ismerőseit kérheti fel a vőbe britannica szivarok bevásárlására azon megkötelező gyanu bekövetkeztével, hogy az illető nem lehet más, mint legalább is muszkakém?

Addig is, míg ezen pár kérdésre cses választ megnyernők; Kolozsvár Adásainak betérjeségét megfigyelő és színi képességet kívánunk!

Teljes tisztelettel

Vigil

A „levélszekerény.”

A „Kolozsvár” látja, hogy nincsen igazán, midőn nem minden lélek elég tág s nem minden elég nagy a tavadást bevállani: tehát felesel.

László!

Mi a magunk igazságát megkapjuk olvasóink xanagától és attól a kisbírótól, melyet pályafutás minden soránál mindig megkérdeztünk. Nem jut nekünk meg a „Kolozsvár”-tól is kéregetni. Hát csak sejlen bátran; mi nem háborgatjuk kedvtelését.

Hanem...

A „Kolozsvár” macskakörömmel idéz az E. zékbl egy pár szót. E pár szó nincsen bann Ellenzékekben. A „Kolozsvár” mégis idézi! Azt a par-mondat, s a Kolozsvár ránk fogja, hogy most már másodszor idéz így a Kolozsvár.

Midőn a gyengébbek kedvéért sem te, hogy bárki ránk fogjon olyan szavakat, a miket, irunk, ennifogva komolyan figyelmeztettük Petelőt, vánt a „Kolozsvár” eljárásának bővebb megfontolást várunk, hogy Petelő Istvánt sértjük, ha egy várunk e figyelmeztetésre, mint ezen férfas vallomástörténet; sajádon; többet nem fog így történi. Azonban nem várt feleletet kaptunk.

Azt mondja:

„A Kolozsvárnak van egy levélszekerénye, a ki a mit ir, azért ő felel... Mi csupán arra ig-lünk fel, hogy a tisztességet és jó ízlést ne sértse, mi ott megjelenik.”

Ej ha!

Tehát a „levélszekerényért” a Kolozsvár szót-tője nem felelős? Nő lám! Milyen pompás alkalom kényesebb természetű közlemények részére. Ferdin-

Az általa szeretett szemeket kéremtelten arczára.

— Nigel, soha sem áruolom el a tudat, oh, kérek mond el?

— Ne kísértés, válaszolá szakadó hangon. Meta, az égre kérek ne nézz reám; hűtlenné teszel szavamhoz, becs-temhez, és mindenhez. Gyermekek, ha te nem, mindent elmondanék nek-d most den szót, de nem tehetem; ha bár meg-kad a szívem belé, hogy tőled el kelve-még sem tehetem.

— Mikor látlak ismét? Oh Nigel, csináljak nálad nélkül? sohajtám.

S bánatom végre egy hosszú fájdal kiáltásban nyilvánult.

Szó nélkül lehajolt s pár pillanattal arczomba nézett, s aztán szája és sz-ke körül a régi határozott kifejezés látszó-

— Erős kísértésnek teszel ki, de lehet. Meta, holnap reggel vissza kell-ned a nagy bátyádhoz, s ha majd teha-érted megyek, hogy az egész világ előtt-gaménak mondhasalak. Bár hamar elj-az a nap!

Szomorúan és komolyan beszéd midőn bevégezte könynyek voltak a meiben.

A fellegek oszlani kezdtek az a zavaros zöld tengeren egy tiszta vilá-fénysugár jelent meg. Nigel e fényes-mutatott.

— Bátorsgá Metám! A fellegek ge-gett a nap mindig ott van. Adja a gon-selés, hogy a mi napunk is felisszón-mondá; s hangja most már remény-jes volt.

— „Jó és bal sorsunkban!” sus-gyöngéden.

— (Folyt. köv.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCAJA.

1887. február 18.

Becsületből.

Angolból fordította: Amica.

(Folytatás. (38)

XXI.

— Szegény gyermek, mondá gyöngé-den, szegény kis Meta, tehát most már hisz bennem. És édesem, én holnap reggel még is elbucuszom tőled, és addig nem kereslek fel, míg minden kétségem kívül be nem bizonyíthatom, hogy a Harry halálában ártatlan vagyok. Nem tudom, de lehet hogy sokáig kell várnom; de el fog jönni az a nap, midőn visszatérek hozzád; és akkor édes feleségem csak a halál választ el bennünket egymástól.

Éreztem hogy helyesen cselekszik; de midőn a csendes temetőt ott hagytuk azt kérdeztem —

— Nigel ugy-e írsz levelet?

Néhány pillanattal hallgatott, aztán szilárd határozott hangon azt mondá —

— Nem írok; ha nem nevezhetlek egészen a magaménak, nem akarok veled semmiféle közlekedésben lenni. De Meta, folytatd a rekedtes hangon és szakadozottan, ha ártatlanságomnak a bizonyosságát nem hozhatom el nek-d, úgy soha sem jövök el, hogy szemrehányó tekintettel találkozzam; lehet hogy arczodat csak a siron tul egy jobb világban fogom látni, és akkor meg-tudod, hogy most igazat mondtam.

A nagy tengerrel voltunk szom-ba. East Cliff falu a fehértetőn feküdt; a ten-gerparton, ott a hol a felvert hullámok vadul tombolva csaptak be, egy csoport

állott, halászok voltak durva olajos kabát-ban, s asszonyok és gyermekek szalad-gáltak jajveszékelve ide s tova. Egy a fő-vényen fekvő tárgy körül gyülekeztek, s az asszonyok sirásának és jajgatásának a hang-ja a vihar zúgását is felül multá.

Vajjon mi történt?

Egy pillanattal Nigel hallgatva nézett le a kis csoportra, s aztán felém fordult.

— Ugy látszik hogy itt valami sze-rencsétlenség történt; lemegyek és megné-zem; néhány perczig várj míg visszara jövök.

Egy vísköbbl egy asszony szaladt ki, s gyermekét a karján tartotta, sirt és si-koltott. A többi asszonyok körülvtették, s körbesban sirtak és jajgattak.

Nigel sietve ment le és végig a falan s a partra érve a halászok csoportjához csatlakozott.

XXII.

A csoport perczről perczre növe-kedett.

A házakból tömegesen jöttek az em-berek.

Én a sziklatetőn állottam, Nigel fel-nézett, s intett hogy vonuljak vissza, ne nézzem azt — a mit az emberek körül-vettek.

Megrázkódva fordultam el. Nem volt szükség másodszor is oda pillantani, mert tudtam hogy a dagály egy holt testet mosott a partra, — valószínűleg egy szegény halászt — ki e viharban pusztult el.

És a hullámok örült dühvel vadul emelkedtek, tánczoltak, tomboltak fényes barna tengeri füvetek hozva magokkal, nem törődve vele hogy örült játékkukban egy ha-talmas hullám csapásával embernek életét

oltják ki, — s özvegyeket és árvákat o-si-nálnak.

Nigelnek engedelmeskedve elfordultam s nagyon átázva, át hűlve lassan folytat-tam utamat haza felé. A szikla tetőn levő kis keskeny ösvény csupa ragadós sár-ga sár volt, — s minden lépésnél vissza-csuszantam.

Nigel sokáig késett, és én meguntam a sárban és esőben fel s le járkálni, de végre utól ért. Nagyon izgatottnak látszott, s egy darabig nem szólott.

— Meta, mondá remegő ajakkal, bár ezeltől két órával tudtam volna azt, amit most tudok.

— Mi az Nigel? kérdém, osudálkozva hogy különös modora mit jelent.

— Már nincs hatalmában annak az embernek hogy nekünk árthasson, mondá komolyan.

Scanlon Jack meghalt.

— Meghalt.

— Igen; s a reggel a víz a partra vettette a testét, és az ég bocsásá meg! de az első érzés, midőn holt testét meglát-tam kimondhatatlan megkönnyebbülés volt.

Hallgatva mentem oldala mellett, s éreztem, hogy a szívemről is egy nagy te-her hullott le; és még is oly borzadt volt hogy az a gonosz gazember oly hirtelen haljon meg.

— Hogy történt? kérdém a Nigel gondolatokba merült arczára nézve.

— Hogy történt? A halászok nem tudják Scanlon ötöd magával volt künt egy bárkában s azt gyanítják, hogy a vihar el-süllyesztette a kis bárkát.

— Mily borzasztó!

— Igen; s társai szegények, mind a négyen házasságban voltak. S a feleségük

ott vannak várják, hogy a víz férjüknek a testét vesse ki.

Mily különös! Scanlon Jack, ki Nige-len bosszút akart állítani most már nem árthat neki. Meghalt s titka vele együtt az éhes hullámokba vészett. Nigel nem fe-nyegette veszély; mert egy lélek sem volt ki ellene egy szót szólhatott volna.

Hallgatva jött el mellettem s koronként reám nézett.

— Ha ezt ma reggel tudtnak volna, mondá végre, egy e most nem volnál fele-ségem. Te érted azt kívánom, hogy bártud-tuk volna.

— Nigel én nem bánтам meg azt a lépést a mit tettem; hát te miért bánnád meg? kérdém kezemet karjára téve.

— És még is más részt a Scanlon halála kevés változást csinál tűnődött ma-gában kérdésemet számba sem véve.

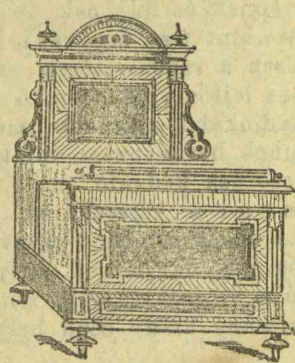
— Drágám kiáltá végre indulatosan, az a nyomorult ember elvette életéből a boldogságot és a tiédből is. Ha ő nincs bennem való hited soha sem ingadozott vol-na s azok a kétekyek nem ébredtek volna fel soha, ha Scanlon életben marad egykor keserű számadásunk lett volna egymással.

— Hallgas! mondám rémtől hangon. Ó most bírja előtt áll. Édesem, ne beszélj a halottról rosszat; s lásd az ő szívének is volt egy érzékeny pontja.

S elmondtam, hogy Scanlon azért nem adta fel ötét, mert az én szemeim meghalt leányának Marinak a szeméhez hasonli-tottak.

*) Ezen rovat tartalmáért nem vállalunk fele-
ősséget. Szerk.

HIRDETÉSEK.

DUCHONY JÁNOS

első és legnagyobb

butorraktára

Kolozsavart, bel-monostor utca Redout épület 26. sz.

Ajánlja a n. é. közönségnek a legújabb divat szerint és a legmagasabb igényeknek megfelelően a legizlésebb KÁRPITOS munkával valamint mindenféle nagyságu arany díőfakereket

toilette-, fali- és álló-tűkrökkel

látott ujonan dusan berendezett raktárát, mely minden tekintetben a fővárosok legnagyobb butorraktáraikkal is bármikor versenyt állhat és feleslegessé teszi, hogy a n. é. közönség igényeit Budapesten vagy Bécsben tetemes költség mellett elégitse ki, köz tudomásu lévén, hogy ugy izlés, mint esinosság és tartósság valamint olcsóságra nézve, a nála készült munka mindig győztes versenyt állott. Bátorodik továbbá egyuttal a n. é. közönség becses figyelmét a saját gyártmányu valamint a

magyar hazai ipar fejlesztése és támogatása czéljából legalkalmasabb butorokra nemkülönbben a minden fajtájú bel- és külföldi szőnyegek, ágy- és asztaltakarókra is felhívni.

Teljes kelengye kiállítások igen kedvező feltételek mellett vállaltattnak el.

Ócska butorok a mai divat szerint legizlésebben, gyorsan és pontosan átalakítattnak nemkülönbben elvállaltattnak minden női himzés munkák a legizlésebb montirozás végett igen jutányos árak mellett.

A n. é. közönségnek eddig tanusított pártfogását és támogatását továbbra is kérve maradok

tisztellel

DUCHONY JÁNOS.

Legolcsobb bevásárlási forrás!

Van szerencsém t. cz. vevőim szives tudomására hozni, hogy a belhid-utczában saját házamat (27 szám) a mai kor követelményeinek megfelelőleg úgy az emeleti mint a földszinti helyiségeit

BUTOR-RAKTÁRRÁ

alakítottam át,

Nagy raktárt tartok jó s száraz anyagból készült szalon, ebédlő és háló szobák berendezésére, továbbá egyes butor-darabokra u. m. chiffonok, kredenczek, háló-, ebédlő-, szalon-, író- varó-, öltöző asztalok, heverő divánok, közönséges és egész finom garnitúrák, minden szíű butor szövetek és szőnyegek. Segglos, Afrik, lőször- és ruganyos mátráczok, fali álló- és toilette tűkrök, aranyozott keretretbe foglalt olajnyomatu képek, ablak carni-sok, n-dfonatu és külfönb fajta székek stb. butorokból.

Elvállalok miudennemű

épület asztalos munkákat, termek, szobák és kerthelyiségek diszítését, valamint berendezését, ócska szoba-butorok ujtását legelőnyösebb árakban.

618. (24—*)

Tisztelettel

KEREKES JÓZSEF.

Kizárolagosan hazai gyártmány!

„BÉCSI BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG“

„BÉCSI ÉLET- ÉS JÁRADEK BIZTOSÍTÓ INTÉZET“

778. (12—12)

alulirott magyarországi fiók igazgatósága hazánk nagyobb városaiban kötvény-kiállítási joggal felruházott főügynököseiket már felállítván, van szerencsénk tudatni, hogy főügynökök

Kolozsavart: Kőváry Mihály urat,

BRASSÓBAN: Kőniges János urat.
GYŐRÖTT: A győri „Kereskedelmi bankot“,
MISKOLCZON: Török Aladár urat,
POZSONYBAN: Mihályi J. E. urat, az ipar és kereskedelmi kamara elnökét,SOPRONBAN. Az „Építő s földhitelbank r. társulatot“,
SZEGEDEN: Tóth Pál urat,
DEBRECZENBEN: Simonffy Sámuel kir. tanácsos urat,
NAGYVÁRADON: Tóth Jenő urat, stb.

nyertük meg. Felkérjük tehát a t. biztosító közönséget, hogy tűz-, jég- és szállítmányi, valamint életbiztosítási ajánlataikkal illetékes főügynökségeinket teljes bizalommal felkeresni sziveskedjék.

Fentnevezett társulatok tekintélyes tőkék által teljes biztosítékot nyújtanak az elfogadott kockázatokért, s e mellett rendkívül előnyös díjtételeik versenyképessé teszik a hazánkban működő biztosító társulatokkal szemben, sőt az életbiztosítási díjszabályzataiba oly előnyös combinatiók vannak felvéve, melyek a biztosító közönség minden várakozásának megfelelnek

Bekövetkező szerencsétlenségek esetén a károk gyors, pontos és igazságos rendezésére a legnagyobb gondot fordítandjuk s reméljük, hogy a t. biztosító közönség irányunkban tanusított bizalmát teljes mértékben ki fogjuk érdemelni.

Ugyanez alkalommal felkérjük a birtokos, lelkész, néptanító jegyző, kereskedő, iparos stb urakat, kik Kolozs-, Torda-Aranyos-, Szolnok-Doboka-, Beszterce-Naszód-, Maros-Torda-, Csik- és Udvarhely megye községeibentársulatunktól ügynökséget vállalni hajlandók, hogy ez iránt kolozsavári főügynökségünkhez fordulni sziveskedjenek.

Budapest, 1886. december hó.

Tisza László,
igazgató.Agoston József,
v. ártitkár.

Nyomatott Magyar Mihály könyvnyomdájában Kolozsavart, bel-közép utca 33. sz.

Császárolaj

Nem robbanó petroleum!

Teljesen tiszta, szag és veszély nélküli égő olaj.

A kolozsavári piacon én tölem, csak a „CSIKY IMRE“ czég (Novák Ferencz vezetése alatt) vásárolt Császárolajat; minek folytán csak azon czégek árulhatják az én gyártmányomat, melyek olyant a „CSIKY IMRE“ czégtől szerzik be. — Minden másnemű petroleum olajak, különösen melyek „Császárolaj“ név alatt árultnak, azok nem valódiak s nem az én gyáramból származtak.

Az én Császárolajam tényleg 55° Celsius gyúfoku, kristálytiszta, szagtalan, takarékosabb és erősebb világító képesség, mint 8 gyertya.

Erdély részére „CSIKY IMRE“ czégnél Kolozsavart kapható.

Bréma, 1887. február 18.

August Korff Bremen.

(1—7)

Petroleum Raffinerie.

1 kilo ára 40 kr. — 5 kilo vételnél 28 kr.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Hölgyeknek fontos!

FARSANGI IDÉNYRE

báli ruhák megrendelhetők 20 forinttól felfele a legjutányosabb árban

BETEGH PÉTER

női pipere kereskedésében Kolozsavart, főtér (Takarek-pénztári épület.)

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönségnek szives tudomására juttatni, hogy a jelen farsangi idényre a legújabb báli toilettekhöz tartozó bel- és külföldi virágok (darab és garniturokban), Gásirok, Grendin, Creppe, Illusion, Tullanglais, Tarlatán, Moul és Creppelisz szövetek, fehér, fekete és színes Atlas, Surah és Mervelé kelmék, báli belépők, tollak (minden színben), legyezők, keztyűk, miederek, szalagok, csipkék (minden szín és szélességben), fehér, fekete at lasz és brüner topánok, gyöngydiádek, fejékek, Rüscheek, kerék és uszályos szoknyák, valamint e szakmába vágó még számtalan elő nem so rolt különlegességek.

Ruháknak elkészítését a legutolsó divat szerint egy ruhaderék és elő-hossza beklüldése után felelősség mellett elvállalom.

Midőn ez alkalommal a n. é. közönség becses pártfogását kérem, nem mulaszthatom el említés nélkül, hogy előnyös bevásárlásom folytán az elosorolt cikkekkel feltűnő olcsó árban szolgálhatom.

Miederekből és muffokból gyári raktár.

Színházi- és sirkoszoruk legnagyobb raktára.

Batis- és len himzésekből gyári raktár.

27. (16—x.)

Tisztelettel BETEGH PETER.

A kolozsavári első husfogyasztási szövetkezet 1887. január hó 19 én megalakult és az alapszabályok elfogadtattak.

A tőkegyűjtés részjegyek kibocsátása után határozott el. A részjegyek darabonként

10 forintjával bocsáttatnak ki.

Az aláírások eszközöltetnek köznaponként délelőtt 9—12 óráig a Kolozsavári Leszámitoló bank helyiségében (Bel-szenuteza 3-ik sz., a Nemzeti szálloda mellett), hol bővebb felvilágosítást ad Kolozsavart, 1887. január 20-án.

61. (11—15)

Az igazgatóság.

Földbirtokosok és mezei gazdák figyelmébe!

Hogy az eddig egész országgrészünkben annyira kedvelt és nagyban elterjedt

váltó-ekék

71. (4—4)

szilárd előállításukban, a verseny által példátlan olcsó árak miatt, az előállítandó anyag minőségben, tovább is ne szenvedjenek, nagy-szebeni gépgyárosok: Rieger András, Török András, Wagner Sámuel és a szil.-ker.-bányai vashámor tulajdonosok Hrobony és Lántzky urak, kpvilve Riemer Ede ur által Sz.-Udvarhelyen, abban egyeztek meg, hogy a váltóekéket szilárdan és a legjobb anyagból készítsék és egyenlő árban árultsák, még pedig egy darab acél vassal készpénz fizetés mellett 7 ft 50 kr., várakozásra pedig váltó mellett 8 ftért helyett a gyárban.

Kelt Nagy-Szebenben, 1887. január havában.